

РАЂАЊЕ ТРЕЋЕГ ТАЛАСА

Нисам неко ко седи испред телевизора и прати саслушања у Сенату. Одлазила сам на предавања, писала семинарске радове и, искрено, све ми је то било превише тешко. Група белаца испитује једног црнца у вези са његовим сексуалним девијацијама. Једна црнкиња која тврди да су је напастовали, док је друге жене дискредитују... Нисам могла да се натерам да пратим тај сензационалистички напад на људски дух.

По мом мишљењу, ова саслушања не тичу се тога да ли је Кларенс Томас заиста напао Аниту Хил. Тичу се провере и поновног потврђивања граница женског кредибилитета и снаге.

Да ли искуство жене може да подрије каријеру мушкарца? Да ли глас жене, њен осећај вредности и неправде, може да доведе у питање систем који се заснива на потчињавању нашег пола? Сведочење Аните Хил претило је да уради све то и много више. Да Томас није потврђен пред Сенатом, сваки мушкарац у Сједињеним Државама био би у опасности. Јер колико има сенатора који никад нису испричали сексистички виц? Колико мушкараца није искористило своју привилегију да на неки начин осујете утицаје или идеје својих колегиница, пријатељица или рођака?

Они људи чији је осећај моћи толико очигледно повезан са стањем и снагом њиховог пениса схватиће ово као метафоричку кастрацију. Наравно да је ова опасност огромна.

Док неки хвале ту представу јер је подигла свест о сексуалном узнемиравању, више нас занима њен стварни исход. Он је добио унапређење. Она је одбачена. Мушкарци су добили потврду да њиховој моћи/пенису нико ништа не може. Жене су добиле упозорење да задрже своја искуства за себе.

Људи у Америци заиста се противе женама. Како погрешно схватање једнакости међу половима постаје свеprisутно, јача и покушај да се личне и политичке моћи жена ограниче. Томасова потврда пред Сенатом, врховни скуп подршке мушкој парадигми узнемиравања, шаље јасну поруку женама: „Ућутите! Чак и ако проговорите, ми вас нећемо саслушати.”

Ја нећу да ћутим.

Јасно ми је да живимо под опсадом. Намеравам да узвратим. Освестила сам и ослободила више потиснутог беса него што сам мислила да је могуће. По ко зна који пут током ове двадесет две године, осећам се радикализовано, политизовано, пробуђено. Повратила сам глас, али овог пута то није глас помирења.

Вече након Томасове потврде, упитала сам свог партнера шта мисли о целом том хаосу. Њега је највише бринула Томасова склоност да црнцима умањи грађанска права и могућности. Осула сам паљбу: „Кад ће напредни црнци да ставе моја права и добробит на прво место? Кад ће, јеботе, престати да толико помињу 'расу' као да се она односи само на њих?” Одговорио ми је да реагујем превише емотивно. Вриснула сам: „Морам да знам – да ли си са мном или ћеш им помоћи да ме униште?”

Недељу данас касније, путовала сам возом у Њујорк. У реду поред мене седеле су мајка и ћерка, обе прелепе, обучене у зелено. Девојчица је имала плетеницу. Њена браон кожа била је светлуцава и глатка, а очи су јој се цаклиле док је весело ћаскала гледајући кроз прозор. Два мушкарца су ушла у воз и сместила се одмах иза мене, померајући моје седиште приликом седања. Закопала сам се у *Буку и бес*. Почели су гласно да говоре о женама. „Брате, јебао сам ону кучку целу ноћ и онда јој се више нисам јавио.” „Брате, тамо има много риба, знаш ону рибу која живи код Тајрона? Е, њу сам на’ватао.”

Мајка се приближила ћерки која је сад ћутала. Гледала сам јој у леђа и схватила да слуша шта та два мушкарца говоре. Размишљала сам како баш ја, од свих људи који саучеснички ћуте, могу да променим то.

Још један крупан човек улази у воз. Након што се гласно поздравља с оном двојицом, седе поред мене. Говори им да иде у Филаделфију да посети жену и дете. Наивно помислим да је другачији од њих. Онда каже: „Брате, у Филију има брдо жена, само чекају да ти дају.” Окренем се ка њему и ошињем га погледом. Он седи на два места, а зглобови на прстима су му отечени. Замишљам како ме његово златно прстење шамара. Предосетио је нешто: „Како се зовеш, лутко?” Она двојица се нагињу ка нама.

Креће бујица: „Нисам ти ја лутка, нисам ти ни кучка, ни твоја риба. Како се усуђујеш да седиш ту и тако говориш о женама, а онда се мени обратиш?” Жена/мајка се придружује и тапше у ритму. Сви ућуте. Онда следи одговор: „Кучко, не кењај ми овде о женама јер је то обично срање.” Пљеска руком о руку. Не одустајем. Речи лете.

Инстинкт ме преузима и говори ми да изађем. „Пошто видим да ти нећеш да се помериш, ја ћу се померити.” Одлазим у други вагон. Толико сам бесна да желим да их убијем, да се физички разрачунам с њима, да се склоним од њих. Скоро сам ван себе, на корак од тога да планем. Доста ми је тога како се жене унижавају, нападају, како им се одузима вредност, како се занемарују. Бесна сам, неумољиво љута на све оне који ступају у мој лични простор, који желе да ми одузму права, који одбијају да чују мој глас.

Како дани пролазе, покушавам да разумем шта значи бити део трећег таласа феминизма. Почињем да схватам да сама себи, својој млађој сестри у возу, свим девојчицама које ће се тек родити, дугујем да одбацим бес и прихватим план. Након што се борим с идејама сепаратизма и милитантизма, прихватам осећање немоћи. Схватам да морам да прођем кроз процес промене ако желим да се у потпуности посветим оснаживању жена. Мој удео у томе мора да буде већи од разговора, гласања, изучавања теорије феминизма. Мој бес и моја свест морају да се преточе у конкретно деловање.

Спремна сам да донесем одлуку, као и моја мајка пре мене, да се посветим прошлости, здрављу и излечењу жена. Сваки од ових избора мораће да буде у складу с мојим феминистичким стандардима правде.

Бити феминисткиња значи уврстити идеологију једнакости и оснаживања жена у сваки аспект живота. То значи тражити сопствену бистрину усред систематског

уништења, придружити се заједници жена упркос разилажењима, истражити структуре моћи с намером да их доведем у питање.

Иако делује једноставно, многе жене не желе да заузму тај став. Стога пишем ово као молбу свим женама, нарочито женама своје генерације: нека вам Томасова потврда, као и мени, служи као подсетник да борба још није готова. Нека вас одбацивање женског искуства разљути. Претворите бес у политичку моћ. Немојте да гласате за њих уколико не желе да раде за вас. Немојте да водите љубав с њима, немојте да обедујете с њима, немојте да се бринете о њима докле год наша слобода да радимо шта год желимо са својим телима и животима не постане њихов приоритет.

Ја нисам постфеминистичка феминисткиња. Ја сам Трећи талас.

(С енглеској превео Драјан Бабић)